

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhöz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postakártyapénztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — — — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendőek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETECH PÁL
LAPTULAJDOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendőek.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet em
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

A Megváltó születése.

Irta: Szalkai Máté dr.

Mélyseges áhitattal üli meg az egész civilizált keresztény világ a Megváltó születésének napját. A hívők milliónyi serege, hálával eltelve szívében az isteni gondviselés iránt, zarándokol a templomba és imára kulcsolva kezét, emelkedik az egek urához azon a napon, mikor megszületett az Isten-ember, hogy bűneitől és szenvedéseitől megváltsa az emberiséget.

Megváltás! gyönyörű fogalom, hatalmas ige, mely az emberiség átalakulásának megmérhetetlen horderejű tényezőjévé vált.

7000 év felé számolják az esztendőket azok, kiknek naptárában a világ teremtése a kiinduló pont. Az egész civilizált világ pedig Krisztus születésének napjától számítja a történelmet, attól az időponttól, a mikor az ősember a szeretet vallásának törvényeire állva, átlépett a kulturlények sorába.

Közel 2000 év folyt le a Megváltó születése óta és ennek az ünnepnek fénye, bensőségteljes melege és jelentősége még a legzordabb idők tomboló viharai közben se szállott alá. Nagy eszme, kiszámíthatatlan óriási erő rejlik a megváltás gondolatában. Minél nagyobb a nyomorúság, az elnyomtatás és a közelkedeseredés, annál biztatóbb reménysugár tartja a lelket a csüggedésben: eljön a megváltás ideje.

Ilyen impressziót gyakorol reánk ennek az elnyomtatás, sok keserűségen, csalódáson és szenvedésen átment magyar nemzetünk visszafajtott várakozása is: jöjjön egy megváltás, a mely végre véget vet szenvedéseinknek, elhagyatott helyzetünknek, megújuló megpróbáltatásainknak és vigasztalan szomorúságunknak és legyen boldog, megelégedett, nagyságában, virágzásában bámult és irigyelt nemzet a magyar.

Hol a megváltó gondolat, hol a megváltó eszme, hol a hitet és reményt ébresztő irány, mely felé szemünket vessük és melynek eljöveteletől, teljesedésétől, álmunk és vágyaink beteltét várjuk. Keressük és kutatjuk ezt, mert érezzük és tudjuk, hogyha még egy ezer évig élni akarunk e hazán: jönni kell ennek.

Derengő fénysugárt látunk a messze távolban, a mikor sok álprófeta és pseudoapostol között még csak elvétve és ritkán bár, látjuk hirdetőknek annak a megváltó igének, hogy ezt az országot fel kell szabadítani, ki kell ragadni a rendiség és jobbágyság azon bilincseiből, a melyeket csak látszólag töröltek el a 48-as nagy alkotások, de a melyeket törpe epigonok az igazi és szabad haladás örökös tilalomfájául fenntartani akarnak.

Haladni, erősödni, hatalmassá és nagygyá lenni: ez joga minden nemzetnek, a mely az egyetemes kultúra nagy munkájából kiveszi részét és a

melyben életerő és elszántság van, hogy cselekedni is tudjon, ha arra kerül a sor. Ezen irány hirdetőknek lehet lekicsinyelni, lehet háttérbe szorítani, lehet üldözni is ideig-óráig, de a megváltó eszme benső igazsága és óriási feszítő ereje végre is szétlépi a rabbilincsek láncszemeit.

A történelem jegyzi fel, hogy Diocletianus császár azokat a keresztényeket, a kik Krisztus születésének ünnepén a templomban összegyűltek, bezáratta, a templomot rájuk gyújtatta és ott őket elégettette.

Ime, barbárság és vandalizmus nem tudott győzedelmeskedni a szeretet vallásának igazságain, éppen úgy erőtlennül porba hullt és tehetetlenül összeesik az a fojtó kar is, a mely a nemzettől az egy-éges és szabad levegőt mesterségesen akarja elzárni.

Eljön, mert el kell jönnie mindig a megváltásnak!...

A mi karácsonunk.

Irta: Király Péter.

Szent karácson, esdve kérünk!
Az egekből hozd le nekünk
A békeesség olajágát,
— Vigasztalj meg három árvát...
Örökigaz Istenünk!

Feledni mi úgy sem tudunk,
Bármerre visz életutunk.
Akármint mérsz ránk Te, sors:
Felmagasztalsz vagy eltíporasz, —
— Lelkünk bosszuért kiált!

Becsülettel, tisztán éltünk,
Isten ellen sem volt vétünk,
Szerettük az igazakat,
Nem pártoltuk a gazokat,
— Imádkoztunk s dolgoztunk.

Mi lett érte a jutalmunk!?...
— Jobb lett volna tán meghalnunk,
Mint túrni a gyalázatot,
A mit rútúl reánk rakott —
Gazemberek gazkeze.

Nincs az elvetemült vadnak
Oly „beste lelke” mint annak,
Aki meggyaláz egy anyát...
— Ilyen elvetemült galád,
Rontotta meg életünk!

Szent karácson, ha van felhő,
Tüzes villámód és mennykőd,
Söpörd el a föld színéről,
A jó Isten kiskertjéből
Gyomláld ki a gazokat!

A szeretet szent nevében
Imádkozunk hozzád szépen, —
Lelkünk hozzád magasztosul:
— Szabadíts meg a gonosztól
Örökigaz Istenünk!...

(Debreczen)

— A székely kamara közgyűlése. A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara e hó 27-én (szerdán) d. u. 3 órákor Marosvásárhelyt, saját székházában tartja teljes-ülését.

Ha békét akarsz — készülj a háborúra!...

Önkéntelenül felvetődik a kérdés, vajjon van-e az országban párja a mi közéleti viszonyainknak?

Vajjon van-e még olyan vármegye, a melynek közérdekű ügyeit annyira személyeskedő, másokat ok és alap nélkül lebecsülni törekvő modorban vezetnék, mint Udvarhelyvármegye!?

Vajjon hol ül még magas polcon, oly széleskörű hatalmi jogkörök birtokában annyi kora-érett, hivatását csak mimelő, de komoly, higgadt viselkedéssel betölteni nem tudó köztisztviselő, mint nálunk?!

Vajjon van-e még egy vármegye, a hol az igazságot hirdetni, a bűnt ostromozni: megbocsáthatatlan vétek?!

Vajjon még melyik vármegyében türik, hogy a korrupció, az erőszak diadalmi tort üljön a becsület, a tisztesség, a hazafiság megrontásán, letarolásán?!

Vajjon valahol a sötétség, a butaság, a leplezett közéleti munka jegyében törekednek-e arra, hogy a felvilágosodást, a tudást és az emberi jogok törvényes védelmét akadályozzák, lehetetlenné tegyék — minden eszközzel?...

E kérdésekre nem felelünk. Az elnyomtat, az üldözött hazafiaknak magyarázatokra nincs szükségük. Mindenik tudja, érzi a durva nyomás súlyát. Jól látja a hatalmi tulkapásokat, melyek ez egyeseket, külön-külön földig sújtják.

És mégis!... Ha szíjjat hasitanának a hátunkból, — úgy látszik — akkor sem tömörülünk; akkor sem tudunk, mert nem akarunk egyértelműleg állást foglalni és férfiakhoz illő bátorsággal odakiáltani: ne tovább!...

Csendes némaság ülte meg a csüggedő lelkeket. A megbotránkozás hirtelen meglepődéséhez hasonló állapot észlelhető mindenfelé. Külön-külön elkeseredett panaszhangok, ökölbe szorított karok emelkednek. Nincs egy igazán megelégedett ember, aki a mai statáriális helyzetet jónak, üdvösnek tartaná. De azért félve, meghunyászkodva, lelapulva hallgatunk. Ez pedig hova tovább mind nagyobb vérszemet, több étvágyat ad az ugorkafára felkapaszkodott és hatalmi túltengésbe esett fiatal óriásoknak...

Vajjon meddig tart még ez a férfiatlan állapot? Mire várnak az elnyomtat, a mellőzöttek, a lekicsinyelték? Miért nem szervezkednek?!... Nem akad igazi bátor, függetlenségi férfi, aki kezébe vegyen egy iv papirosat és arra összeírva a vármegye hasonlóan érző lényezőit, egyirányú akcióra felszólítsa?!... Hiszen csak ez hiányzik. A talaj készen áll. Az alapfalakat kell csupán összerakni, felépíteni.

A hatalmi téboly, a durva törvénytiszteltlenség, a visszaélések sorozatával mit sem törődő önkény, annyi anyagot gyűjtött már halomba, hogy azon az erős, törhetetlen hazafissággal átítatott összetartás, gyönyörű hajlékot emelhet a függetlenségi eszmék számára.

De az épület erős legyen; inkább szilárd, mint nagy és gyenge. Alkalmazzunk

megfelelő kötések. Ha a legnagyobb méltóságokat elnyert egyének esküt tesznek hit-hűségükre, polgártársaink viszont adják egymásnak polgári becsületszavukat, hogy mindnyájan egyért és egymindnyájáért küzdeni fogunk a jog, törvény és igazság szent nevében — a 48-as függetlenségi eszmékért s városunk, községeink és vármegyénk becsületes közéletének előmozdítása érdekében. A politikai méltatlan üldöztetéseket pedig minden törvénye eszközzel visszaverjük és azoktól egymást megoltalmazzuk az egyesülésben rejlő nagy erővel. Időnkint és alkalom szerint — hazafias ünnepélyeket, népgyűléseket rendezünk s állandóan ébren tartjuk az összetartozandóság, a testvéries egyetértés érzetét. Ezek oly szilárd anyagok, hogy a belőlük tisztességes szándékkal épített hajlékot sem kormány-pénz, sem egyéb eszköz, megbontani nem tudja...

A Megváltó születése napja alkalmából kívántuk elmondani egyszerű, keresetlen szavakkal ezeket. Őszintén kívánjuk, hogy gyenge szavainknak valamely visszhangja támadjon. A szabadság, egyenlőség, testvériség szeretetének Istene gyújtson világosságot mindnyájunk lelkében és ébressze fel az együvé tartozandóság hazafias érzését, hogy a küszöbön álló újévben a visszavonás, korrupció és erőszak ördögeit szétűzve, egyetértő lelkesedéssel, vállvetett buzgalommal dolgozhassunk ez elhanyagolt, sok tekintetben hátramaradt vármegye előhaladásán, lakosságának megelégedettségben való békés együtt élésén. De ha békét akarunk, készüljünk a háborúra!...

A román királyné — a fényűzés ellen.

A müncheni német asszonyok legújában igen érdekes mozgalmat indítottak meg, melynek célja az emberek fényűző hajlamainak mérsékelése s a fényűzésnek, mint sok erkölcsi és anyagi romlás okozójának, megakadályozása.

A mozgalmat megindító hölgyek fölhívást küldtek szét az egész országba s kül-földre is néhány előkelő személyiségnek, köztük Erzsébet Románia királynéjának is, aki hosszú levéllel felelt s nagy szimpátiával nyilatkozott a mozgalomról. A királyné ezt írja a többi közt:

— Senki sem beszélt még eddig igazán annyira lelkemből, mint azok, akik ezt a mozgalmat megindították. Bizonyosnak tartom, hogy minden népnek az elfajulása és a hanyatlása a fényűzéssel kezdődik, de nem lehet minden szabályt minden népre alkalmazni, mert sok dologban az ország éghajlatának döntő befolyása van a népre.

A királyné ezután óvatosságra és tapintatosságra inti a mozgalmat irányító hölgyeket.

A levél további részében egész sor kérdést vet még fel a királyné, aki úgy látszik, nagyon elmélyedt e probléma részleteibe s a levél végén ismét megmondja, hogy a mozgalom mennyire szimpatikus neki.

A müncheni fölhívás a többi közt ezt mondja:

Az élvezetek hajszolása és a tékozlás minden időben az erkölcsös és egészséges népek hanyatlásának volt a jele.

Napjainkban is sokfelé lépnek fel ezek a veszedelemmel fenyegető jelenségek. Ennek a romlásnak útját kell állni! Az élvezetek hajszolása és az önzés minden körben és minden téren felülkerekedik s itt az ideje, hogy ezt a hanyatlást feltartóztassuk s egy nemzetközi szövetség erejével küzdjünk ellene olyképpen, mint az alkoholizmus ellen.

— **Csomagoló papír** kapható e lap kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31.sz.

Tanítványaimhoz.

Midőn rátok nézek
Kikeletet látok.
Látom szívetekben
A fésző virágot;
Tisztítom, gyomlálom
S fáradságom közben
El-elgondolkozom:
Vajjon mi lesz bérémet?
Kérdezem magamtól
És e kérdés epeszt;
Mi lesz a jutalom
Hozsánna? vagy kereszt?
Mindegy bármi legyen,
Munkálkodom tovább,
A sok közt tán akad
Egy-egy hálavirág,
Hogyha egy sem akad,
Ha felfeszítetek
Se baj. Idvezülni
Kereszten is lehet.

József János.

HIREK.

— **M. t. olvasóinknak** őszinte szívből a legboldogabb karácsoni ünnepeket kívánjuk!

— **Lapunk legközelebbi száma** — az ünnepek miatt — e hó 31-én (vasárnap) fog megjelenni. Az lesz ez évben utolsó számunk, melyre új évi üdvözlések feladása igen célszerű azoknak, kik szélesebb körben óhajtnák jókívánataikat üzletfeleiknek eljuttatni.

— **A Kossuth-Asztaltársaság karácsonfája.** A székelyudvarhelyi Kossuth Lajos asztaltársaság e hó 25-én (karácson első napján) este 7 órakor a Hungária-szálló (Barkóczy Albert vendéglője) nagyertermében tartja meg az asztaltársaság által felruházandó szegény gyermekek karácsoni ünnepélyét, melyre vendégeket is szívesen lát.

— **Pal István apát-kanonok,** székelyudvarhelyi főesperes-plebános a tegnap délutáni vonattal érkezett meg Székelyudvarhelyre. A vonatról — a kedvezőtlen esős idő dacára — igen nagy közönség gyűlt össze és lelkes éljenzéssel fogadták. Majd a polgármester mondott üdvözlő beszédet s azután a lovasbandériumtól körülvett hosszú kocsisor megindult és állandó éljenzésektől kísérve vonult be a derék székely főpap a plebániára.

— **Eljegyzés.** Novák Dávid kereskedő, több szabadalom tulajdonosa és gépek gyártója Székelyudvarhelyről, e hónap 26-án tartja eljegyzését Pák Arankával, Ávéd Jákó nyug. főimn. igazgató, a Szent-Istvánrend lovagjának unokahúgával Gyulafelhérvárt.

— **Vármegyei közgyűlés.** Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 22-én tartotta ez évben utolsó közgyűlését, melyen a főispán makacs betegsége miatt, az alispán elnökölt. Tudomásul vették Beöthy László kereskedelemügyi miniszter kinevezéséről való értesítését és a vármegye támogatásáról biztosították. Majd az alispán jelentésével kapcsolatosan Kecskés Izsák dicsőítette előre betanult, olyan mondvasznált beszéddel az alispánt, aki természetesen könnyezés nélkül, de azért meghatva mondott köszönetet a nem várt elismerésért. A fényoldal után bizonyos árnyoldalak is következtek — sajnos — sokkal nagyobb számban. Dr. Elekes Dénes hozta felszínre interpelláció alakjában a székelykeresztúri főszolgabíró kis játékait, melyekből — úgy látszik — oly rövid idő alatt, minden közgyűlésre jut egy-egy nagy kanállal. Ezzel kapcsolatosan a „Székely-Udvarhely“ közleményeire is hivatkozás történt úgy pro, mint kontra. Nem csodáljuk azonban, hogy a székelykeresztúri főszolgabíró s a vármegye alispánja már a lap nevének említésére is megvadult és olyan kifejezésre vetemedett, amilyen ál-

lásához legkevésbé sem méltó. Nem csodáljuk, mert mi a jog, törvény és igazság nevében küzdünk. Az ő utaik pedig e térről sokszor elkalandoznak olyan helyre, honnan a „Székely-Udvarhely“ — nem tagadjuk — mindannyiszor visszarántja. Ez nekik kelleme nem lehet. Viszont azonban a közérdeknek kiszámíthatatlan előnyére van. Ezért eszi őket a méreg s ilyesmikért veszítik el türelmüket oly nagyon és uton-utfélen e miatt szidják, piszkolják az ellenzéki magatartást tanúsító lapot, melyet igazságos szavaiért tüzzel-vassal szeretnének kipusztítani. Az igazság erejét azonban gyengíthetik látszólag, de benső tartalmát kiirtani, megsemmisíteni, nem tudják. Dr. Elekes Dénes és Pálffy Jenő főszolgabíró között heves kizsólás támadt. E miatt már széksértési keresetről is szó esett. Dr. Valentsik Ferenc orsz. képviselő aztán szintén szólásra emelkedett s miután kitanította Dr. Hínléder tisztifőügyész urat arra, hogy a széksértés felett örvendezni nem szokás, mivel az mindig csak elszomorító jelenség lehet, gyönyörű beszédben adott kifejezést helyes jogi felfogásának. Ezután a tisztifőügyész azt konstataálta, hogy a főszolgabíró nem hibázott, mert ő a sérelmezett kizsólást feljegyezte s tényleg a szerint maga Dr. Elekes sem látott sérelmet és így azon kifejezését, hogy „fogja be a száját“ visszavonta. Pálffy főszolgabíró csak épen ezt várta. Felállott és a tisztifőügyész „feljegyzését“ hiányosnak nyilvánította. Ebből aztán — mint értesülünk — lovagias ügy keletkezett Székelykeresztúron. Végül Jaeger Fr. József gyógyszerész állott szóla-ra és élénk színekkel kezdte festeni a székelykeresztúri főszolgabíró mulkapásait. Az elnökölő alispán azonban leintette s így Jaeger látva azt, hogy törvényhatósági bizottsági tagságából kifolyó szólás-szabadságát a hatalom kezelői kelleképpen nem respektálják, beszédét hirtelen befejezte és leült. Majd a tárgysorozat egyes pontjait intézték el a szokásos tempóban.

— **Kinevezés.** A pénzügyi miniszter Török Tamás pénzügyi számgyakornokot a kassai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségtől a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes pénzügyi számtisztnek nevezte ki.

— **Kutya a — bírói székben.** Pétervárról jelentik: A brzaszlói békebíró a legfurcsább módját eszelte ki hivatása betöltésének. A saját bírói székébe pudlikutyáját ültette és nyakába akasztotta bírói jelvényét, az aranyláncot annak jeléül, hogy a négy-lábu állat — bírónak tekintendő. A feleknék el kellett mondaniok ügyes-bajos dolgukat és a bizonyító eljárás után a bíró megkérdezte a pudli véleményét. A kutya ekkor morogni kezdett. A bíró megértette, mit morog, mert a hang különbözősége szerint különböző ítéletet mondott. Ez a ritka biráskodás véget ért, amikor egy napon egy intelligens földmives jelent meg panasszal a békebírónál. Most is a pudli ült a bírói széken és most még — szemüveg is volt rajta. A panaszos a leghatározottabban tiltakozott a tréfa ellen, de amint Oroszországban rendesen történni szokott, a bíró egyszerűen kidobta. Erre a földmives a bíróság elé idéztette a békebíró, akit megfosztottak állásától és kimondták, hogy soha többé semmiféle közhivatalt nem viselhet. Azóta a pudli egyszerű fekete kutya s többé nem biráskodhatik.

— **A gazdasági cselédszerződés érvényessége.** Fölmerült eset alkalmából elvi határozatban mondta ki a földmívelésügyi miniszter, hogy a gazdasági cselédszerződés érvényességét a gazdaság haszonbérbeadása nem érinti.

— **A „Vasárnapi Ujság“** előfizetési ára negyedévre 50 korona, a „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

E NAP

Hétfő január

Újév

az új évnegyed kezdete.
Ha előfizetése lejárt, siessen azt megújítani, hogy a »SZÉKELY-UDVARHELY« továbbra is b. címére pontosan küldessék

Székely Testvérek!

Nagy küzdelem előtt áll a magyar nemzet. — Szüksége van minden fiára, de sokszorosan szükséges a szabad, független, bátor szavú újság. Mert ha minden szabadságunktól megfosztanak is, a sajtó által viszsza szerezhetjük elkobzott jogainkat.

Támogassuk az igazi 1848-as függetlenségi sajtót, mert azzal önmagunk függetlenségét, szabadságát segítjük elő. Hazafias tisztelettel kérjük tehát az előfizetések megújítását. Előfizetési ár negyedévre 2 K 50 f

— **Székely Testvérek!** A védtelenek az üldözöttek, az igazságot szerető, az emberbaráti eszméket, a közműveltséget terjesztők és azokért lelkesülni tudók rendithetetlen előharcosa volt 17 esztendőn át a »Székely-Udvarhely«. Sok igazságtalanságot visszavert. Sok gyalázatos visszaélésről lerántotta a leplet. Mindig a mások előhaladásáért küzdött. Inkább a száraz, sokszor keserű kenyér mellett maradt, míg annyian bőséges kincsekben könyöklig vájkáltak, de kibontott zászlóját soha sem árulta el. Az ármány, az irigység, a rosszakarát ezer nyilait röpitették feléje alattomosan. Számtalanszor életére törtek, de mindannyiszor üldözői voltak a vesztesek, a megcsúgyenyültek, mert az igazság fegyverei ellen hiába küzdenek a gonoszok. Ha ezek a közismert elvek, a »Székely-Udvarhely«-nek a tisztesség határain belül követett iránya lelkesíti továbbra is széleskörű olvasó közönségét. Ha azt akarják, hogy e vármegyének legyen egy igazán szabad, valóban függetlenségi organuma, úgy minél intenzívebb, minél hathatósabb pártolást kérünk, mert e lap ereje — a közönség leg-sajátabb érdeke, amelyet jövőben is szolgálni kíván.

— **Áru- és értéktőzsde Kolozsvárt.** Az erdélyi részek közigazgatási életére rendkívül fontos kihatással lesz az a mozgalom, amelyet a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara által folyó hó 19-re egybehívott értekezlet nagy lelkesedéssel magáévá tett, midőn egyhangú lelkesedéssel kimondta az erdélyi részekre szóló s Kolozsvárt székelő áru- és értéktőzsde felállításának szükségét. Az értekezleten Tamási István kamarai alnök elnökölt és Balázs Gyula kamarai II. titkár számolt be a hazai vidéki tőzsdék tanulmányozásának eredményéről és tette meg javaslatait az alakulás módjaira és keresztülvitelére, mit a gyűlés egyhangú lelkesedéssel magáévá tett. Előadó javaslatára az értekezlet megalakította a permanens nagy bizottságot és a kamara vezetőségének megadta a megbízást a tőzsde és választott bíróság alapszabályainak sürgős elkészítésére, minek befejezte után a jövő év január végére már egybehívatnak a részvételüket a kamarához eddig bejelentett cégek képviselői, hogy a lényegi megalakulás kimondása után a tőzsde működését a legrövidebb időn belül felvehesse.

— **Unitárius biblia.** Az iskolai év beálltával oly nagy kereslete volt a Tarcsafalvi Albert kolozsvári áll. igazgató-tanító, az Erdélyi Irodalmi Társaság agilis tagja által gyönyörűen megírt »Bibliai Történetek« című elemi iskolai III—IV. o. tankönyvnek, hogy a raktáron volt nagyobb készlet, hirtelen kifogyott. Új kiadást kellett sajtó alá rendezni és ez a kiadás most jelent meg. A két évre

szóló könyv ára iskolai kötésben 1 K. Tiz koronán felüli rendelkezéseket a tiszti. papság és tanító urak cinére (ha az összeget előre beküldik), bérmentve teljesít: Betegh Pál könyvkiadóhivatala Székelyudvarhelyt.

— **Olcso és szép kiadása román. kath. imakönyvek** színes képekkel díszítve, a győri és pécsi egyházmegyei hatóság engedélyezésével, gyönyörű választékban kaphatók Betegh Pál könyv-, zenemű-, papíros-, író- és rajzszerkesztésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt. Angyal kenyér, Igazi égi manna, Mária virágos kertje, A szerelem szent szövetsége, Vezércsillag stb. A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kötésig, minden ízlésnek megfelelő imakönyvek érkeztek. Ajánljuk a főt. papság és a jóindulatu hívek figyelmébe. Alkalmi és ünnepi ajándéknak egy szép kötésű imakönyv a legkedvesebb emlék.

— **Nemes lelkű gyermekbarátok figyelmébe** ajánlja az Országos Állatvédő-Egyesület 1912. évi Gyermeknapját, mely gazdag tartalma, díszes kiállítása és hihetetlen csekély — 10 filléres ára mellett páratlan ünnepi ajándékot képez. A címlapon, pompás színes kivitelben, alföldi tájkép látható, melyet gyermekek és háziállatok élénkítenek. A 64 lapra terjedő és 46 ábrával tarkított szöveget jelesebb íróink közül Benedek Elek, Gaál Mózes, Szabolicska Mihály, Szöllőssy Oszkár, Tordai Grail Erzsébet, Zempléni Árpád gazdagították közleményeikkel. A naptárak az Országos Állatvédő-Egyesületnél (Budapest, IX., Ernő-utca 11—13.) rendelhetők meg postautalványon, mire ezek portómentesen küldetnek a megrendelő címére. A ki gyermekét a szeretet jegyében kívánja nevelni, az adjon kezébe egy Gyermeknapját, de adjon neki többet is, hogy vagy tíz szegényebb sorsu gyermektársának ajándékozhassa és így ő is szeretetet arathasson. Tíz naptár ára egy korona. A kinek pedig tíz koronára telik, az rendeljen 100 Gyermeknapját és azt juttassa a szomszéd iskola 100 gyermeke kezébe. Száz gyermeknek és száz szülőnek okoz örömet az adományozó, száz gyermekben ébreszti a jónak csíráját, száz szülőben a hála érzését.

Térbé Pista.

Írta: *tarcsafalvi Pálffy Aladár.*

Akik a szép Nyíki vidéken laknak s emlékező tehetségük a német világig vissza szolgál, bizonyára emlékeznek még Térbé Pistára, Pálffy Lajos uram tarcsafalvi birtokos hűséges szolgájára.

De hát Pista sem volt ám mindig az a hűséges legény, mint a milyenek Pálffy Sándor uram az etédi dultó kinevelte. Pistának is sokszor jutott eszébe a jó maroszéki dohány, meg aztán a jó kisüstös, melyből ha hűséges cimborájával, de a nálánál idősebb Tuké Mózsibával, jól beszédgettek hát sok bolondság elkövetésére vétemedett.

Különösen szerette Pista „kihálóba“ járni, s bizony nem egyszer megtörtént, hogy a gazdátlan marhák, a míg öklémek dohányért jártak, vagy pedig benéztek a csehét-falvi menyecskehez egy kis mézes pálinkára hát addig tilosba mentek.

Sokszor tettek kárt a gazda buzájában, de sokat a mások gabonájában is. Ezt pedig már nem lehetett tűrni. Mindegyre mentek be az udvarba panaszzra, hogy a marhák ma itt, holnap ott tettek kárt. Végre a jó és türelmes gazda is megunt a sok kellemetlenséget, a mi annál jobban bosszantotta, mert Pistát tiszta hiába szidta.

Nagy tisztességtudással tudomásul vette, hogy bibát követett el s végig hallgatta a a jó tanácsot, de aztán azért másnap ismét csak tilosba jártak az őrizetere bizott marhák.

— Ezen segíteni kell — dörmögött Pálffy Lajos uram. Nem hagyhatom világcsufjára, hogy az én marháim annyi kárt tegyenek a máséban.

— Pista jöjj csak ide — kiált ki. Vidd el ezt a levelet által Martonosba Pálffy Sándor urhoz, aztán hozz választ.

— Érttem istállom.

A levelet átvette és sietve indult az Avas-tető felé, keresztül Martonosba, a hol az etédi járás dultója lakott. Megérkezve, a levelet azonnal átadta az ősi kuria tornácán pihenő dultónak, a ki fejcsóválgatva olvasta — hol Pistára, hol a levélbe nézve.

— Jól van fiam, jól van. Hát csinálunk rendet — szól mind hangosabban a dultó. Hát te rossz cseléd vagy? No megállj, millió kartács, ezer bomba, majd adok én neked. Olyan jó helyen lakol s mindig csak kellemetlenséget okozol gazdádnek! Marci. Sándor! jöjjetek csak ide, — kiáltott a csürben dolgozó két legénynek. Marci, hozd ide a mosópadot. Te pedig Sándor, jobb kötésű legény vagy, hát hozz egy jó mogyorófpálcaát a kert végiből. Aztán tanuljatok ebből, hogy mi a rossz cseléd bére.

A mosópad a tornác előtt állott, a delikvensre várva, miközben Sándor is eljött a kertből egy jól suhogó mogyorófa vesszővel.

— No Térbé Pista fiam, ülj csak fel a rossz cselédek lovára, hadd tanulj hűséget, tisztességet.

Hiába volt Pistának a vonakodása, szépen rá kellett dőlnie a mosópadra és pontosan számolva megkapta a maga 25-jét.

— Na Pista fiam, te megkaptad a büntetésedet, a miért rossz cseléd voltál. Haza menj, jól viseld magad, mert ha még egyszer ide kerülsz, nem 25-öt, hanem 50-et veretek reád.

— Köszönöm a figyelmeztetést Tekintetes uram. Nem is lesz ellenem panasz, az bizonyos. De azt az egyet, hogy engem csuffá tettek s épen velem saját magammal küldötték át a levelet, nem tudom elfelejteni. Éppen ezért tekintetes uram én a mai ítéletet megfelebbezem a tekintetes vicispán urhoz.

— Jól van fiam, felveszem a jegyzőkönyvet s aztán felterjesztem. Majd értesítelek az ügy eldőléről.

Pista keserves képpel jött át az Avas-tetőn. Hiába kérdezték hol járt, nem akart tudni semmiről. Csak mormogott magába, van még igazság.

Aztán jó idő eltelt. Hét-hétre repült egymás után s Pista mind csak várta-várta mikor jön meg az ő igazsága.

Hónapok elteltével egyszer csak idézik a dultó elé Pistát és sietve ment által Martonosba.

— No Pista fiam, megjött az alispán ur levele. Jó hírt hallott felőled s azért a büntetésedet leszállította 12 pálcára. Új fel tehát Pista ismét a mosópadra, hadd kapd meg a leszállított büntetést.

Ritka örömmel cselekedte meg s így kétszeresen kapott ki, de ő nem bánta, csak hogy leszállították az ő büntetését.

Nem is volt soha panasz a legényre Jobb cseléd, hűségesebb pásztort nem volt a vidéken, mint ő s késő öregségéig lakott ugyanazon helyen. Jobb keze lett a gazdájának s mintája a jó cselédnek.

— **Szenatea.** Nem kell attól tartani, hogy ezalatt az elnevezés alatt valami teapótlék került forgalomba, a szenatea nem is az emberek, hanem a marhák számára készül. A szenatea, amelyet a németalföldi állattenyésztők találtak fel, a fiatal jószág fölnevelésénél teljesen pótolja az anyatejet. Ebből a célból egy marék legjobb minőségű szenát leöntenek egy liter forró vízzel, a forrázatot egy félóraig állani hagyják és azután lehetőleg melegen felhabzsoltatják az állatokkal. Ha hideg állapotban akarják elkészíteni a szenateát, a szenát temperált vízbe teszik és abban egy éjszakán át áztatják. Szakértők véleménye szerint az ilyen tea az állat születésének tizedik napjától fogva az anyatejet teljesen pótolja.

„CLIMAX“
nyersolajmotor.

Legolcsóbb, legbiztosabb üzemelő. Versenyképes árak
Elsőrangú minőség. Több ezer referencia

Pénzt
takarít meg!

Bachrich és Társa

mozorgyári fióktelep

Budapest V/41 Szabadságtér 17 sz.

(Tözsdepalota)

Telefonsz. 71-01. Sürögöny. CLIMAX

Lucerna—széna—zabosbúkköny—török—trágya—gazdasági gépek—felszerelések—eszközök árverésen eladtnak! Korcsoma épület: Belső: Erdők szabad kézből eladók!

HIRDETMÉNY!

Mindenkinek közhirrre tételik, hogy Nagy-galambfalván Konez Ármán korcsomája melletti udvarában kezdődőleg és onnan a helyszínére, a tagba kimenve: önkéntes, nyilvános árverésen a többet ígérőknek, készpénzért, vagy jól kezeltetett váltóra 3 havi hitelre az alább felsorolt széna, lucerna, búkköny, szalma, török, kazlak, később gazdasági-gépek, eszközök, szeke-ek stbik és korcsoma épület hozzá tartozókkal: belső és erdők szabadkézből eladtnak!

Karácsony harmadnapján délután 1 órakor!

1. Egy-egy kazal széna 1/25 1/20 és 1/15 szekérrel!
2. Egy kazal búkköny 20 szekérrel! Polyva 10 szekérrel!
3. Egy-egy kazal lucerna 30. Zabszalma 1/15 szekér.
4. Trieur-, Backer rosta, kukorica morzsolók, szórva velőgép, takarmány füllesztő, pálinkafőző felszereléssel, műmalomberendezések, ökor- és lószekerek és részeik, hám-bárok stbik.

Az árverezés e adás folytatattik ünnep negyednapján!

5. Szabad kézből eladók, előnyös feltételek mellett, korcsoma épület: beálló szekérszinnel, istállóval, kerttel együtt, kö-épület, gabona tartó padlások; pincékkel!

6. Belső az országot mentőn kut előtte, 240 négyszög Kányádi János-féle, bármiféle üzletnek alkalmas: ára 2000 K.

7. Belső: Cseresznyés kert végébe, lakházzal, téglavető és kögyűjtő hellyel, gyümölcsfákkal. Ára 600 K.

8. Erdő a muzsnai szélén 1678/1 és 2. Ára 800 K.

9. „ „ „ 1686/1. 2. 3. 4. 5. 6 H. 1240. n. 1225 K.

Székelyudvarhelyt, 1911. december 22-én.

Nagysolymosi Konez Ármán gyógyszerész. Az érdeklődőknek mindenféle felvilágosítással szolgál!

B O R!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható. A kedvező szűreti kilátásokra való tekintetből ármérséklés

Udvarhelyvármegye Nemes Csádjai. Szerkesztette: Pálmay József. Ára füzve 16 K. Míg a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E diszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses családörténeti adatokat tartalmaz

Bélyegzők és pecsétnyomók mindenféle kivitelben gyári áron pontosan hibátlan szövegezésel kaphatók „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv- és papír kereskedésben) Székelyudvarhelyt. Vidéki megrendeléseket az ország bármely részébe gyorsan teljesít.

1848 eredeti francia angol és amerikai toalettmódi közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingyen mutatóványszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 29. (Budapesti Bazar-ház.)

Csomagolópapír kilószámra kapható a kiadóhivatalában Kossuth-u. 31. sz.

ÖNTÖTANONCO-KAT veszünk fel teljes ellátás mellett négy évi időtartamra. Ajánlatok Gugler és Forrai céghez Budapest, V. Váci-ut 162. címzendők.

Eladó gözcséplőgép

Nikolzon féle négy lóerős, önműködő zsírozóval, jókarban levő gözcséplőgép olcsó árban eladó Darkó Pál gépésznel Homoródjánosfalván.

Birtokeladási hirdetés.

Árvátfalva közbirtokossága az árvátfalvai II. határreszben fekvő tizenhétfalusi havas) 200 hold területű havasát nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek örök tulajdoni joggal eladja. Kiküldési ár 50 000 (ötven) ezer korona, melynek 10%-a az árverést vezető kezéhez készpénzben, vagy értékpapírban előre leteendő. Az árverés 1911. évi dec. 30 án d. e. 10 órakor a községi főbíró házában fog megtartatni.

Árvátfalva, 1911. dec. 21,

Hécei Dénes
birt. elnök.

Katholikus és református imakönyvek e lap kiadóhivatalában kaphatók.

Betegh Pál könyvnyomtató és könyvkötő-intézete Székelyudvarhelyt.

ÉLETKÖNYVE

állandó házi orvos. Ingyenes gyógymód: tifusz, kolera, toroklob, rüh, verhas, mindenféle himlő és vörheny, orbánc, bujakór, számarhurut, agy-, tüdő-, szív-, gyomor-, méh- és bélgyulladás, vesemáj-, lep-, hólyag bajok, skrófula köszvény, csusz, nyavalyatörés, aranyér, gutaütés, nehéz sebesülések, vérszegénység, vízkóráság, szárazbetegség (tuberkuózis), torok- vagy mandolagyulladás, gyomorkatarus, örülés s.b. ellen. Irta: DERZSI JÓZSEF. Az E. M. K.

E. — tekintélyes orvosok ajánlata — népkönyvtárai részére

100 példányt elfogadott. Ára

.. 3 korona. Kapható: ..

Betegh Pál kiadónál Székelyudvarhelyt és valamennyi könyvkereskedésben.

Sz: 794—911.

Feladási hirdetés.

A gyergyóalfalvi község eladja Gyergyóalfaluban a község házában 1912 évi január 22-én d. e. 10 órakor kezdődő nyilvános szó- és írásbeli árverésen a tulajdonát képező és Gyergyócsomafalva község határában fekvő erdejének összes tővön álló 10 cm. mellmagassági átmérő felüli haszontömegét.

Az eladó fa álló lucfenyő, mellmagasságban kéreggel együtt 10—100 átl. 31 cm. átmérőjűnek 14141 darabnak és körülbelül 8318 m³ kitermelhető haszon fát tartalmaznak van becsülve.

A vágásterület mintegy 108,3 k. h. kiterjedésű és a legközelebbi vasuti állomástól 28 kilométernyire s tutajozható Marostól 16 kmnyire fekszik.

Kihasztnálási időtartama 2 év. Kiküldési ár 50,000 korona, a melyen aluli ajánlatok nem fogadtnak el.

Bánatpénz a kiküldési árak legalább 10 százaléka. Az erdőbirtokos alulirottt képviselőjénél hivatalos órák alatt megtekinthetők az árverési és szerződési feltételek. Eltérő vagy később érkező ajánlatok és utóajánlatok nem fogadtnak el.

Gyergyóalfalu, 1911. december 14-én

az erdőbirtokos nevében

Baricz Dénes
jegyző.

Kiss Lajos
bíró.

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! HIRDESEN tehát a „Székely Udvarhely”-ben.

AZ UDVARHELYMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV.-TÁRS.
SZÉKELYUDVARHELY, fiókok: Székelykeresztur és Oklánd
üggykörébe a törlesztéses (amortizációs) kölcsönök adását is felvette.
Bekebelezett ingatlanokra 5000—30000 koronáig terjedő kölcsönöket nyújt 15, 18, 23 és 32 évi, élénkinti törlesztések mellett, 6 százalékos kamatozással.
Bővebb tájékoztatást Székelyudvarhelyt a fő-, Székelykereszturt és Oklándon a fióktintézetek nyújtanak.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyított háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényknél, oszdnál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K1.40 és K2.—és üvegszálván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Névjegyek Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint **gyászjelentések** ugyisint mindenféle **könyvnyomdai és könyvkötői munkákat** izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek
Betegh Pál
villamos üzemre berendezett könyvnyomtató és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca sz. 31. alatt.